

Veiligheid binnen Den Engh, hertoets

Inspectie jeugdzorg

Inspectie van het Onderwijs

Inspectie voor de Gezondheidszorg

Inspectie voor de Sanctietoepassing

Utrecht, januari 2009

Samenvatting

De Inspectie jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg, de Inspectie van het Onderwijs en de Inspectie voor de Sanctietoepassing hebben in 2007 onderzoek gedaan naar de veiligheid binnen de justitiële jeugdinrichtingen (JJI's) in Nederland.

Over Den Engh hebben de inspecties toen geoordeeld dat de inrichting een ernstig risico had op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat voor de jongeren en voor het personeel van de inrichting en de daaraan verbonden school. De inspecties hebben daarom de inrichting onder verscherpt toezicht geplaatst.

De inspecties hebben na een voortgangsgesprek met de inrichting besloten een hertoets uit te voeren. In dit rapport beantwoorden de inspecties de vraag of het risico op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat binnen de inrichting zodanig is verminderd dat het verscherpt toezicht kan worden opgeheven. De inspecties hebben in deze hertoets onderzocht wat er in de praktijk in de inrichting veranderd is ten opzichte van het onderzoek van 2007.

Samenvattend oordelen de inspecties dat de inrichting niet langer een ernstig risico loopt op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat. Den Engh liep een ernstig risico doordat de methodiek bepalend was voor de vormgeving en sturing van de organisatie. Dit leidde ertoe dat de opvoeding en behandeling van jongeren en het handelen van medewerkers in een gesloten systeem plaatsvonden. Invloeden van buitenaf vonden moeilijk doorgang. De huidige directie heeft in deze situatie ingegrepen. Hierdoor zijn in relatief korte tijd veranderingen doorgevoerd die geleid hebben tot voldoende verbeteringen om het verscherpt toezicht op te heffen.

Dit oordeel is gebaseerd op de volgende conclusies:

- Er is een nieuw ontwikkeld veiligheidsbeleid dat de basis vormt voor preventie en beheersing van agressie en geweld.
- Het bejegeningklimaat is verbeterd doordat de inrichting de rechten en belangen van de individuele jongeren meer respecteert en jongeren beter informeert.
- De opvoeding en behandeling zijn verbeterd doordat de inrichting oog heeft gekregen voor de individuele behoefte van de jongere.
- De deskundigheid van het personeel is toegenomen doordat deze niet meer alleen gericht is op de uitvoering van de SGS-methodiek.

Den Engh valt na het opheffen van het verscherpt toezicht onder het reguliere toezicht.

In 2009 vindt nog een toets plaats, waarbij de inspecties het risico dat de inrichting loopt op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat opnieuw bepalen.

Omdat de inrichting per 1 januari 2009 een aanbieder van gesloten jeugdzorg wordt, zal dit gebeuren aan de hand van het toetsingskader gesloten jeugdzorg.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
Hoofdstuk 1 Inleiding	7
Hoofdstuk 2 De veiligheid in Den Engh	9
2.1. Preventie en beheersing van agressie en geweld	9
2.1.1. Voorkómen van agressie en geweld	9
2.1.2. Optreden tegen agressie en geweld	11
2.2. Bejegeningsklimaat	11
2.2.1. Waarborgen rechten jongeren.....	11
2.2.2. Bieden van voorspelbaar perspectief	12
2.2.3. Omgang met de jongeren.....	13
2.3. Opvoeding en behandeling.....	13
2.3.1. Opvoeding	13
2.3.2. Behandeling.....	15
2.4. Deskundigheid van het personeel	16
2.4.1. Bedrijfscultuur	16
Hoofdstuk 3 Oordeel van de inspecties	19
Bijlage 1 Het onderzoek	21
Bijlage 2 Score-classificaties per risicogebied, criterium en indicator.....	23
Bijlage 3 Brieven van de inspecties aan de inrichting	39
Bijlage 4 Geraadpleegde documenten	41

Hoofdstuk 1 Inleiding

Op verzoek van de minister van Justitie hebben de Inspectie jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg, de Inspectie van het Onderwijs en de Inspectie voor de Sanctietoepassing in 2007 onderzoek gedaan naar de veiligheid binnen de justitiële jeugdinrichtingen (JJI's) in Nederland. In september 2007 is het landelijk rapport "Veiligheid in justitiële jeugdinrichtingen: opdracht met risico's" aangeboden aan de staatssecretaris van Justitie met de veertien onderliggende inrichtingsrapporten.¹

De inspecties oordeelden dat de JJI's hun opdracht onvoldoende waarmaken en daardoor te grote risico's lopen op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat. In zes van de veertien inrichtingen, waaronder Den Engh, was sprake van een *ernstig* risico; deze inrichtingen zijn onder verscherpt toezicht van de inspecties geplaatst.² De overige inrichtingen liepen een *laag* of een *matig* risico. Er was geen enkele inrichting die op alle onderzochte punten (indicatoren) geformaliseerd beleid had dat bij medewerkers bekend was en in de dagelijkse praktijk consequent werd gehanteerd. Dat wil zeggen dat ook bij geen enkele van deze inrichtingen sprake was van een volledig operationeel of geborgd beleid.

De inspecties hebben de inrichtingen aanbevolen om te zorgen dat alle onderzochte indicatoren op ten minste operationeel niveau gebracht worden.

Verbeterplannen

De inspecties hebben vervolgens elke inrichting en de daaraan verbonden school verzocht om, op basis van een door hen gezamenlijk opgesteld verbeterplan, maatregelen te treffen die het geconstateerde risico verkleinen. Alle inrichtingen en scholen hebben een verbeterplan opgesteld. De inspecties hebben de plannen getoetst op relevantie en ambitie.

Vervolgtoezicht

De inspecties hebben besloten ook het vervolgtoezicht gezamenlijk vorm te geven en uit te voeren. Het gaat om toezicht op maat. Bij de hertoetsen hanteren de inspecties hetzelfde toetsingskader als in het eerste onderzoek om de resultaten van het toezicht te kunnen vergelijken.

Het verscherpt toezicht bij Den Engh hield in dat de inspecties de inrichting en school intensief hebben gevolgd. In een voortgangsgesprek hebben de inspecties zich op de hoogte gesteld van de uitvoering van het verbeterplan en hebben zij resultaten en knelpunten met de directie besproken.

Dit rapport

In dit rapport beantwoorden de inspecties de vraag of het risico op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat binnen de inrichting zodanig is verminderd dat het verscherpt toezicht kan worden

---

¹ Meer informatie over het onderzoek veiligheid JJI dat in 2006 is voorbereid en in 2007 is uitgevoerd, staat in bijlage 1.

² De Inspectie van het Onderwijs heeft vier scholen in een traject van geïntensiveerd toezicht geplaatst.

opgeheven. De inspecties hebben in de hertoets onderzocht wat er in de praktijk in de inrichting veranderd is ten opzichte van het onderzoek van 2007.

Leeswijzer

In *hoofdstuk 2* staan de bevindingen van de inspecties over de huidige situatie in de inrichting met betrekking tot de vier risicogebieden, met zo nodig een toelichting.

In *hoofdstuk 3* staat het oordeel van de inspecties.

In *bijlage 1* staan de probleemstelling van het onderzoek, definities, de onderzoeksvraag, de wijze van beoordelen en de uitvoering van het onderzoek in 2007 uitgewerkt.

In *bijlage 2* staat de uitwerking van het toetsingskader met score-classificaties.

In *bijlage 3* staat de brief van de inspecties aan de inrichting in het kader van het vervolgtoezicht.

In *bijlage 4* staat het overzicht van de in de hertoets geraadpleegde documenten.

Hoofdstuk 2 De veiligheid in Den Engh

De paragrafen van dit hoofdstuk zijn gewijd aan de bevindingen op de risicogebieden *Preventie en beheersing van agressie en geweld, Bejegeningssklimaat, Opvoeding en behandeling en Deskundigheid van het personeel*. Elk risicogebied is verdeeld in een aantal criteria met indicatoren. Elke paragraaf bevat achtereenvolgens de uitwerking van een criterium in indicatoren en de scores van de inspecties per indicator. De scores zijn weergegeven op een vierpuntsschaal: *afwezig, aanwezig, operationeel en geborgd*.

In dit rapport staan de scores die de inrichting in het inspectieonderzoek van 2007 heeft behaald. Als een score na de hertoets van 2008 is veranderd, staat dat als volgt aangegeven:

- de gewijzigde score 2008 staat geel gearceerd (√);
- de score van 2007 is doorgehaald (↔).

Scores die niet gewijzigd zijn, zijn licht grijs (√).

Alleen de scores die gewijzigd zijn sinds het inspectierapport van 2007, worden onderbouwd.

2.1. Preventie en beheersing van agressie en geweld

Dit risicogebied kent twee criteria: *de inrichting neemt afdoende maatregelen om agressie en geweld te voorkómen* en *de inrichting treedt adequaat op tegen agressie en geweld*. Allebei de criteria komen hieronder achtereenvolgens aan bod. Elk met een aantal indicatoren.

2.1.1. Voorkómen van agressie en geweld

Scores per indicator

Criterium De inrichting neemt afdoende maatregelen om agressie en geweld te voorkómen	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Veiligheid gebouw		√		
Inzicht in veiligheidsbeleving	↔	√		
Inventarisatie veiligheidsrisico's	√			
Beleid preventie en beheersing incidenten		↔	√	
Training medewerkers		↔	√	
Beleid ongewenste omgangsvormen			√	
Beleid integriteitsbreuken		↔	√	

Onderbouwing van de veranderde scores

Inzicht in de veiligheidsbeleving

De inrichting onderkent het belang van inzicht in de veiligheidsbeleving van medewerkers en jongeren en de noodzaak daarnaar periodiek onderzoek te doen. De inrichting heeft in 2007 geparticipeerd in de uitvoering van de ABC Jeugdsurvey voor jongeren en de BASAM voor medewerkers. Voor het inzicht in de veiligheidsbeleving is voorts van belang dat de inrichting onafhankelijk extern onderzoek in gang heeft gezet naar de uitvoering van de SGS-methodiek. Daaruit komt naar voren dat die methodiek niet eenduidig is vastgelegd, en door teams en individuele medewerkers verschillend wordt gehanteerd. De inrichting heeft daaruit de conclusie getrokken dat de SGS-methodiek onvoldoende houvast kan bieden aan medewerkers om in verschillende situaties adequaat op te treden en zal trachten de kern van de methodiek opnieuw vast te leggen.

Beleid preventie en beheersing incidenten

De inrichting heeft een veiligheidsvisie geformuleerd en protocollen ontwikkeld voor hoe gehandeld moet worden bij problemen rond jongeren (bijvoorbeeld suïcide (dreiging), onttrekking, brand, alarmsituaties, kamerplaatsing). Bij de ontwikkeling van de protocollen zijn leidinggevend en medewerkers actief betrokken. In het overleg van de teams is de hantering van die protocollen regelmatig onderwerp van overleg. De protocollenboeken zijn overal in de inrichting aanwezig. Medewerkers geven er blijk van bekend te zijn met de inhoud van de protocollen, ze zijn zich er ook van bewust dat de protocollen op een aantal punten afwijken van de onder de SGS-methodiek voorheen gebruikelijke werkwijzen. Zij geven aan dat de verdeling van rollen en verantwoordelijkheden duidelijk is geworden. Ook jongeren worden betrokken bij de uitvoering van het veiligheidsbeleid, bijvoorbeeld bij het brandveiligheidsbeleid.

Training medewerkers

De vaardigheid van medewerkers wordt deels onderhouden doordat zeer frequent ontruimings- en andere veiligheidsoefeningen worden georganiseerd. Daarnaast worden de teamdagen en de vier keer per jaar plaatsvindende tweedaagse revisiebijeenkomsten van de teams gebruikt om nieuwe protocollen, procedures en praktische vaardigheden te oefenen.

Beleid integriteitsbreuken

Het integriteitsbeleid van de inrichting is opnieuw vastgelegd in een beleidsdocument, een protocol integriteit, een gedragscode en een brochure. Beleid, protocol en code zijn opgenomen in het protocollenhandboek. Het beleid omvat ook de aanwezigheid van een vertrouwenspersoon integriteit. De medewerkers zijn bekend met de inhoud van de brochure, het integriteitsbeleid is onderwerp van gesprek in het werkoverleg. Een onderlinge aanspreekcultuur houdt de medewerkers scherp.

2.1.2. Optreden tegen agressie en geweld

Scores per indicator

Criterion De inrichting treedt adequaat op tegen agressie en geweld	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Personele bezetting			√	
Melding, registratie en analyse van incidenten		√		
Alarmeringsprocedure.			√	
Samenwerking inrichting en school m.b.t. incidenten	nvt			
Nazorg incidenten			√	

2.2. Bejegeningssklimaat

Dit risicogebied kent drie criteria: *de inrichting waarborgt de rechten van de jongeren, de inrichting biedt de jongeren een voorspelbaar perspectief en de inrichting gaat respectvol om met de jongeren.* Alle drie de criteria komen hieronder achtereenvolgens aan bod. Elk met een aantal indicatoren.

2.2.1. Waarborgen rechten jongeren

Scores per indicator

Criterion De inrichting waarborgt de rechten van de jongeren	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Informeren van jongeren	≠		√	
Klachtprocedures, verzoek- of bezwaarschriften		≠	√	
Hulp en rechtsbijstand		√		
Recht op medische / psychiatrische behandeling		≠	√	
Visie op geprotocolleerd uitvoeren van separaties en isolaties	≠	√		
Dagbesteding jongeren (onderwijs of anderszins)			√	

Onderbouwing van de veranderde scores

Informeren van jongeren

Er zijn nieuwe huisregels vastgesteld (december 2007), die op alle kamers aanwezig zijn. Jongeren worden bij binnenkomst geïnformeerd door de groepsleiding over de geldende regels. Er is een begin gemaakt met de invoering van het mentorschap van jongeren. Wekelijks worden groepsvergaderingen op de afdelingen gehouden, waar ook onderwerpen die met de regels te maken hebben aan de orde worden gesteld. Jongeren geven aan dat ze op de hoogte zijn van de regels. Daarbij verwijzen ze ook naar de binnen de groepen opgestelde regels.

Klachtprocedures, verzoek- en bezwaarschriften

De wijze waarop klachten kunnen worden ingediend en beroep kan worden ingesteld tegen beslissingen van de beklagcommissie is opgenomen in de huisregels en is in overeenstemming met de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen. In het protocollenboek zijn diverse stroomschema's opgenomen, waardoor de betrokkenen de afhandeling van een klacht kunnen volgen. Er worden klachten ingediend. Ook kunnen jongeren vragen om bemiddeling door de maandcommissaris van de Commissie van Toezicht, die (tenminste) iedere veertien dagen in de inrichting aanwezig is. Jongeren geven aan dat ze zich soms belemmerd voelen om klachten in te dienen of door te zetten en dat ze ook weinig vertrouwen hebben in de werking van het klachtrecht. In de inrichting worden de uitkomsten van klachtprocedures serieus genomen en gegrond verklaarde klachten worden in relevante overlegvergaderingen geëvalueerd.

Hulp en rechtsbijstand

Er is een protocol waarin aandacht besteed wordt aan het contact met rechtshulpverleners. Omdat deze ontwikkelingen recent in gang heeft gezet ziet de inspectie tijdens het heronderzoek nog geen aanleiding de score op deze indicator te veranderen van 'afwezig' in 'operationeel'. Er is tijd nodig voordat de beleidswijzigingen op de werkvloer bestendig zijn.

Recht op medische / psychiatrische behandeling

De toegang tot de medische en de psychiatrische zorg is meer dan voorheen ingebed in het algemene zorgbeleid van de inrichting.

Visie op geprotocolleerd uitvoeren van separaties en isolaties

In het 'protocol afzondering' wordt ingegaan op de visie op het plaatsen van jongeren in een afzonderingscel. Het toezicht is geregeld door de aanwezigheid van een van de groepsleiders in het kantoor in de gang waar de afzonderingskamers zich bevinden. De uitvoering vertoont echter lacunes. Het logboek, waarin de toezichtmomenten worden genoteerd, is onvolledig ingevuld. Hierbij ontbreekt tevens de aantekening of de medische dienst de afgezonderde jongere wel of niet heeft bezocht (volgens protocol behoort dit te gebeuren als de afzondering langer dan zes uur duurt). Daarnaast zijn de opvangruimtes niet schoon.

2.2.2. Bieden van voorspelbaar perspectief

Scores per indicator

 criterium				
De inrichting biedt de jongeren een voorspelbaar perspectief	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Informatie jongeren over doel en perspectief verblijf		√		
Betrokkenheid jongeren bij verblijfs- / behandelplan.		√		
Betrokkenheid ouders / wettelijke vertegenwoordigers bij verblijfs- / behandelplan		√		

Informatie jongeren over doel en perspectief school		√		
---	--	---	--	--

In dit criterium zien de inspecties in het beleid goede ontwikkelingen, maar deze zijn nog niet voldoende zichtbaar in de praktijk voor een score operationeel.

2.2.3. Omgang met de jongeren

Scores per indicator

Criterium De inrichting gaat respectvol om met de jongeren	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Bescherming privacy en persoonlijke levenssfeer			√	
Naleving gedragsregels / omgangsvormen			√	
Nemen / verantwoorden van sanctionerende en geweldsmaatregelen	#	√		
Besluitvorming / verantwoording van intrekken vrijheden			√	

Onderbouwing van de veranderde scores

Nemen/verantwoorden van sanctionerende en geweldsmaatregelen

De protocollen voor het opleggen van sancties en maatregelen zijn in lijn gebracht met de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen. Jongeren worden conform de BJJ gehoord en krijgen een beschikking uitgereikt. Daarnaast is er een duidelijke bevoegdheidsverdeling gekomen waarin alleen een beperkte groep medewerkers de bevoegdheid heeft om te sanctioneren. Den Engh streeft naar maatwerk en heeft de traditie van standaardstraffen verlaten.

Omdat deze ontwikkelingen recent in gang heeft gezet ziet de inspectie tijdens het heronderzoek nog geen aanleiding de score op deze indicator te veranderen van 'afwezig' in 'operationeel'. Er is tijd nodig voordat de beleidswijzigingen op de werkvloer bestendig zijn.

2.3. Opvoeding en behandeling

Dit risicogebied kent twee criteria: *de inrichting stelt de opvoeding van de jongeren centraal* en *de inrichting behandelt jongeren met psychiatrische en gedragsproblematiek*. Allebei de criteria komen hieronder achtereenvolgens aan bod. Elk met een aantal indicatoren.

2.3.1. Opvoeding

Scores per indicator

 criterium De inrichting stelt de opvoeding van de jongeren centraal	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Aansluiting dagprogramma bij ontwikkelingsbehoeften			√	✗
Afstemming leefomgeving op ontwikkelingsbehoeften		√		
Samenstelling leefgroepen			√	
Samenstelling schoolgroepen	✗	√		
Multidisciplinair overleg over begeleiding jongeren / leerlingen		✗	√	
Bepalen beginsituatie jongeren		√		
Volgen vorderingen en ontwikkeling jongeren		√		
Leerinhouden / dagprogramma in relatie tot handelingsplan	✗	√		
Evaluatie uitvoering handelingsplan	✗	√		

Onderbouwing van de veranderde scores

Aansluiting dagprogramma bij ontwikkelingsbehoeften

Voor alle jongeren op de locatie Den Dolder was er bij het vorige inspectieonderzoek al sprake van een dagbesteding. Sinds mei 2008 is dit beleid drastisch gewijzigd. Den Engh werkt nog steeds met een dagprogramma dat bij groepsleiders en jongeren bekend is en consequent wordt uitgevoerd.

Naast de SGS (Sociale groep Strategie) wordt een tweede methodiek geïmplementeerd, de SWIVT (Samenwerken aan individuele vaardigheden traject). Deze methodiek bevat elementen van het Sociaal Competentiemodel en Equip.

Er was sprake van een geïntegreerd opvoed- en opleidprogramma dat als OC&W experiment samen met het Regionaal Expertise Centrum ontwikkeld en uitgevoerd werd. In de SWIVT-groepen wordt een naar individuele behoeften van de jongeren gedifferentieerde onderwijsaanpak nagestreefd. Ook de SGS-groepen zijn zichtbaar in een onderwijsprogramma gebracht. In tegenstelling tot bij de SWIVT-stroom is bij de SGS-groepen nog wél sprake van voornamelijk klassikaal onderwijs. De door de Wet op de expertisecentra beoogde aanpassing van het onderwijs aan de individuele onderwijsbehoeften is daar nog niet in dezelfde mate gerealiseerd als bij de SWIVT-groepen.

Bovenstaande ontwikkelingen zijn zichtbaar in de praktijk maar zijn nog te pril om van voldoende borging te kunnen spreken.

Samenstelling schoolgroepen

De SWIVT-groepen, waarvan de eerste op 1 januari 2008 is gestart, zijn het verst gevorderd in het realiseren van een gedifferentieerd onderwijsaanbod. Echter ook aan de SGS-groepen is nu steeds een docent algemeen vormend onderwijs (avo) toegevoegd om de kwaliteit van het leerstofaanbod en de didactische benadering te verbeteren.

Het dagprogramma is verder, wat het algemeen vormend onderwijs (avo) betreft, meer in een onderwijsomgeving ondergebracht: er zijn inmiddels zes onderwijslokalen ingericht. Voor het totale aantal groepen (maximaal tien) is het aantal lokalen nu nog te beperkt, zodat ook voor enkele groepen

het avo 'op de groep' moet worden aangeboden. De school hoopt op verdere uitbreiding naar een meer passende huisvesting.

Multidisciplinair overleg over begeleiding jongeren / leerlingen

Omdat er bij het vorige inspectiebezoek geen scheiding was tussen de leefgroep en de school, was er in feite altijd sprake van multidisciplinair overleg. In het dagelijks handelen verzorgde de groepsleiding zowel de onderwijskundige aspecten als de opvoedkundige aspecten van de behandeling.

Teamleiders waren verantwoordelijk voor de sturing van het programma.

In de nieuwe, meer 'schoolse' situatie is de planning van het onderwijsprogramma verder geprofessionaliseerd door de inrichting van de voorgeschreven Commissie voor de Begeleiding (CvB). De inbreng van de onderwijscomponent in het totale onderwijs- en vormingsaanbod van de jongeren heeft hierdoor duidelijk aan kwaliteit gewonnen. De CvB kwijt zich van de taak de handelingsplanning voor het onderwijs te verzorgen en neemt daarnaast intensief deel aan het multidisciplinaire overleg met de inrichting. Het overleg functioneert nu op operationeel niveau.

De onderwijzer woont de wekelijkse teamvergadering bij. In deze vergaderingen wordt onder leiding van de gedragswetenschapper gesproken over de dagelijkse begeleiding van de jongeren. Ook de maatschappelijk werkers en de itb-ers (individuele trajectbegeleiders) nemen structureel deel aan het overleg over de jongeren.

Leerinhouden / dagprogramma in relatie tot handelingsplan

In de handelingsplannen zijn, in tegenstelling tot het vorige inspectieonderzoek, inmiddels individuele onderwijsdoelstellingen voor de jongeren opgenomen. De leerinhouden van het dagprogramma zijn maatgevend, maar ook de relatie tot de behandeling is zichtbaar in de handelingsplanning opgenomen. De verschillende opleidingsmogelijkheden: transport/logistiek, maritiem, consumptief, metaal en hout, worden nog steeds grotendeels door de groepsleiding verzorgd, maar de aanpak valt, door de permanente toevoeging van een avo-docent aan alle groepen, onder het toezicht van bevoegde leraren. Er bestond al de mogelijkheid om examen in een richting te doen (bijvoorbeeld lassen) en de school is bezig de certificeringsmogelijkheden uit te breiden.

Evaluatie uitvoering handelingsplan

De school heeft een nieuw systeem van leerlingenzorg opgebouwd. Uit de analyse van dat systeem blijkt dat er nu ook sprake is van evalueren of de doelstellingen zijn behaald. Naast het verslag van de totale behandeling, is er een specifieke onderwijskundige evaluatie op individueel niveau. Wel ontbreekt nog een evaluatie op inrichtingsniveau van de handelingsplannen, hetgeen vooral van belang is om de onderwijsopbrengsten zichtbaar te kunnen maken.

2.3.2. Behandeling

Scores per indicator

 criterium De inrichting behandelt jongeren met psychiatrische en gedragsproblematiek	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Visie op het voorkomen van psychiatrische stoornissen		✗	✓	
Herkennen en diagnosticeren van behandelbare psychiatrische stoornissen		✗	✓	
Intern en / of extern behandelaanbod behandelbare psychiatrische stoornissen		✓		
Visie op het uitvoeren van geprotocolleerde geneeskundige behandelingen onder dwang	✗	✓		
Multidisciplinaire vaststelling medisch-psychiatrisch behandelbeleid		✗	✓	
Behandeling PIJ'ers en civielrechtelijk geplaatste jongeren op basis van behandelplan			✓	

Onderbouwing van de veranderde scores

Visie op het voorkomen van psychiatrische stoornissen

In de behandelvisie van de inrichting wordt aandacht besteed aan het vóórkomen van psychische problemen (depressie, psychose).

Herkennen en diagnosticeren van behandelbare psychiatrische stoornissen

De gedragswetenschappers hebben in toenemende mate een rol bij het herkennen van afwijkend gedrag en het doorgeleiden naar de psychiater. Groepsleiders hebben steeds meer oog voor het signaleren van afwijkend gedrag en zien steeds meer in dat de hiermee samenhangende problematiek professionele zorg behoeft.

Visie op het uitvoeren van geprotocolleerde geneeskundige behandelingen onder dwang

Er is een protocol dat ingaat op het uitvoeren van geneeskundige handelingen onder dwang. Hierin wordt echter niet beschreven in welke situatie en in welke omstandigheden een psychiater dient te worden ingeschakeld. Tevens ontbreekt een beschrijving van de procedure hoe moet worden gehandeld als een jongere in een crisissituatie moet worden overgeplaatst naar een FOBA.

Multidisciplinaire vaststelling medisch-psychiatrisch behandelbeleid

Maandelijks vindt nu een multidisciplinair psychomedisch overleg plaats waarbij het behandelbeleid van jongeren die medische- en/of psychiatrische zorg nodig hebben, multidisciplinair wordt vastgesteld. Gezien de veronderstelde lage incidentie van psychiatrische stoornissen is de overlegfrequentie van 1x per maand volgens de inrichting voldoende.

2.4. Deskundigheid van het personeel

Dit risicogebied kent één criterium: *de inrichting draagt zorg voor een professionele bedrijfscultuur*. Het criterium komt hieronder aan bod met een aantal indicatoren.

2.4.1. Bedrijfscultuur

Scores per indicator

 criterium De inrichting draagt zorg voor een professionele bedrijfscultuur	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Formatie gezondheidszorgfuncties volgens DJI adviesnorm.	√			
7x24 uren bereikbaarheid arts en psychiater		† ³	√ ⁴	
Kwaliteit en deskundigheid personeel in relatie tot behoefte doelgroep		† ³	√ ⁴	
Beleid professionele ontwikkeling medewerkers			√	
Scholingsaanbod gezondheidszorggebied	†	√		
Handelen medewerkers in relatie tot behoefte doelgroep			√	†

Onderbouwing van de veranderde scores

7x24 uren bereikbaarheid arts en psychiater

De psychiater die in dienst is van de inrichting draagt zorg voor de 7 x 24 uren beschikbaarheid en bereikbaarheid. Hiervoor werkt hij samen met drie collega's die niet aan de inrichting zijn verbonden.

Scholingsaanbod gezondheidszorggebied

Gedragswetenschappers, maatschappelijk werkers en teamleiders hebben deelgenomen aan een cursus psychopathologie, die nu in verkorte vorm gevolgd wordt door de groepsleiders

Handelen medewerkers in relatie tot behoefte doelgroep

De inrichting staat aan de vooravond van een grootscheepse reorganisatie waarin de aansturing van de groepen gaat veranderen. Vervolgens moet in de praktijk nog blijken of het de leidinggevende in samenspraak met de gedragswetenschapper lukt om zicht te houden op de medewerkers.

³ Voor het onderwijsprogramma

⁴ Gold eerst alleen voor de leefgroep, nu ook voor de school

Hoofdstuk 3 Oordeel van de inspecties

In dit hoofdstuk wordt de vraag beantwoord hoe de veiligheid van het leef-, behandel- en werkklimaat in inrichting en school zich verhoudt tot de situatie een jaar geleden. Deze vraag wordt beantwoord door aan te geven in hoeverre en waar er verbeteringen zichtbaar zijn ten opzichte van het vorige onderzoek van de inspecties in 2007. Het oordeel wordt onderbouwd aan de hand van de geconstateerde verbeteringen op de vier risicogebieden, *preventie en beheersing agressie en geweld, bejegeningssklimaat, opvoeding en behandeling, deskundigheid van het personeel*.

Bieden en waarborgen van een veilig leef- behandel- en werkklimaat

Samenvattend oordelen de inspecties dat de inrichting niet langer een ernstig risico loopt op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat. Den Engh liep een ernstig risico doordat de methodiek bepalend was voor de vormgeving en sturing van de organisatie. Dit leidde ertoe dat de opvoeding en behandeling van jongeren en het handelen van medewerkers in een gesloten systeem plaatsvonden. Invloeden van buitenaf vonden moeilijk doorgang. De huidige directie heeft in deze situatie ingegrepen. Hierdoor zijn in relatief korte tijd veranderingen doorgevoerd die geleid hebben tot voldoende verbeteringen om het verscherpt toezicht op te heffen.

In relatie tot de vier risicogebieden zijn hierbij de volgende verbeteringen van belang.

Er is een nieuw ontwikkeld veiligheidsbeleid dat de basis vormt voor preventie en beheersing van agressie en geweld

Het veiligheidsbeleid vindt niet meer zijn exclusieve basis in de uitvoering van de SGS-methodiek, maar in heldere protocollen en procedures waarin ook de onderscheiden verantwoordelijkheden en bevoegdheden van medewerkers zijn vastgelegd. Leidinggevenden en medewerkers zijn betrokken bij de ontwikkeling van het beleid. Daardoor is er draagvlak ontstaan voor de implementatie van het beleid. De toewijding waarmee medewerkers hun werk doen en de loyaliteit aan de organisatie bevorderen dat draagvlak. De geslotenheid die het systeem van de SGS-methodiek in het verleden kenmerkte, maakt dat oude werkwijzen die de zeggenschap en autonomie van de groepsleiding bekrachtigden soms nog de kop opsteken en dat het implementatieproces nog niet als afgerond kan worden beschouwd.

Het bejegeningssklimaat is verbeterd doordat de inrichting de rechten en belangen van de individuele jongeren meer respecteert en jongeren beter informeert

De informatievoorziening aan jongeren is verbeterd, onder andere door de verstrekking van huisregels en doordat er een begin is gemaakt met een individueel gericht mentoraat. De taakverdeling tussen groepsleiding en andere functionarissen is bij een aantal belangrijke zaken in duidelijke protocollen vastgelegd en de toegang van jongeren tot klachtprocedures is beter geregeld.

Voorheen werden de jongeren als groep benaderd. Nu zorgt de inrichting dat alle wettelijk bepaalde individuele rechten van jongeren onverkort worden toegepast. Ook is er in het beleid toenemende aandacht voor de betrokkenheid en inbreng van de jongeren bij hun individuele traject.

De opvoeding en behandeling zijn verbeterd doordat de inrichting oog heeft gekregen voor de individuele behoefte van de jongere

Binnen het dagprogramma is steeds meer aandacht voor de individuele opvoeding en behandeling van de jongeren. Dit komt duidelijk tot uiting in het gegeven dat naast de SGS-methodiek de inrichting ook werkt met een individuele methodiek (SWIVT) die gebaseerd is op de basismethodiek van de sector JJl's.

Het beleid om jongeren met mogelijke psychische of psychiatrische problemen te herkennen, te diagnosticeren en te indiceren voor een behandeling wordt in toenemende mate geformaliseerd en systematisch en consequent uitgevoerd. Hierdoor wordt het risico op onderdiagnostiek van psychiatrische stoornissen verminderd.

De school werkt in toenemende mate volgens de voorschriften uit de Wet op de expertisecentra. Belangrijkste winst ten opzichte van het vorige inspectieonderzoek is dat meer dan destijds rekening wordt gehouden met de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen. Dit streven van de school is duidelijk zichtbaar in het nieuwe systeem van leerlingenzorg, vooral voor de SWIVT-groepen. Ook zichtbaar is dat de onderwijskwaliteit op de meeste aspecten beslist nog verder ontwikkeld zal moeten worden.

De deskundigheid van het personeel is toegenomen doordat deze niet meer alleen gericht is op de uitvoering van de SGS-methodiek

Steeds meer medewerkers worden getraind en aangestuurd in het uitvoeren van de individuele methodiek. De deskundigheid op het gebied van opvoeding en onderwijs is toegenomen sinds het laatste inspectieonderzoek. De inrichting participeert volledig in de landelijke ontwikkelingen op het terrein van de werkmethode. Voor de schoolgroepen zijn er inmiddels bevoegde docenten aangetrokken. Tevens volgen de docenten aanvullende cursussen om hun initiële bevoegdheden uit te breiden met doelgroep specifieke kennis en vaardigheden.

Vervolg

Den Engh valt na het opheffen van het verscherpt toezicht onder het reguliere toezicht.

In 2009 vindt nog een toets plaats, waarbij de inspecties het risico dat de inrichting loopt op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat opnieuw bepalen.

Omdat de inrichting per 1 januari 2009 een aanbieder van gesloten jeugdzorg wordt, zal dit gebeuren aan de hand van het toetsingskader gesloten jeugdzorg.

Bijlage 1 Het onderzoek

Het onderzoek van de inspecties is uitgevoerd overeenkomstig het landelijk onderzoek veiligheid JJI in 2007. Hieronder volgen de in het onderzoek gehanteerde definities, de onderzoeksvraag, informatie over de wijze van beoordelen en over de uitvoering van het onderzoek.

Definities

De inspecties hanteren het uitgangspunt dat het opsluiten in een beveiligde setting van jeugdigen met ernstige gedrags- en/of psychiatrische problemen, die al dan niet strafbare feiten hebben gepleegd, een risicovolle situatie is. In dit licht bezien is het de taak van de JJI om de risico's zoveel mogelijk het hoofd te bieden en hiermee de veiligheid van jeugdigen en medewerkers te waarborgen zodat begeleiding en behandeling kan plaatsvinden. Een veilig leef-, behandel- en werkklimaat binnen de JJI definiëren de inspecties als volgt:

- de jeugdigen vormen geen gevaar voor zichzelf, in termen van zelfbeschadiging en (poging tot) zelfdoding;
- de jeugdigen vormen geen gevaar voor elkaar, in termen van verbaal, fysiek en/of seksueel grensoverschrijdend gedrag;
- de jeugdigen vormen geen gevaar voor het personeel, in termen van verbaal, fysiek en/of seksueel grensoverschrijdend gedrag;
- het personeel vormt geen gevaar voor de jongeren, in termen van verbaal, fysiek en/of seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Hoewel incidenten binnen JJI's niet uit te sluiten zijn, verwachten de inspecties dat de JJI's ernaar streven een zo veilig mogelijk leef-, behandel en werkklimaat te realiseren. Dit kunnen de inrichtingen doen door risicovolle situaties tot een minimum te beperken om zo de kans op veiligheid van jeugdigen en personeel maximaal te verhogen. Wat risicovolle situaties zijn, hebben de inspecties op basis van een risicoanalyse en een literatuurstudie gedefinieerd. Zij onderscheiden vier risicogebieden, die in belangrijke mate bijdragen aan de (on)veiligheid binnen een JJI en de daaraan verbonden school. Het betreft de volgende gebieden:

- *Preventie en beheersing van agressie en geweld*: de JJI hanteert beleid gericht op preventie en beheersing van incidenten en omgang met agressie.
- *Bejegeningsklimaat*: de JJI bejegt de jeugdigen op zodanige wijze dat onveilige situaties zo min mogelijk ontstaan of worden uitgelokt.
- *Opvoeding en behandeling*: het verblijf in de JJI wordt aangewend voor de (her)opvoeding en behandeling van jeugdigen op basis van hun individuele behoeften en problematiek.
- *Deskundigheid van het personeel*: het personeel van de JJI beschikt over voldoende (specialistische) kennis en professionaliteit om een veilig leef-, behandel- en werkklimaat te waarborgen.

Onderzoeksvraag

De vraagstelling van het onderzoek luidt als volgt:

Voldoet de justitiële jeugdinrichting aan de taak om een veilig leef-, behandel- en werkklimaat te bieden en te waarborgen voor de jeugdigen en het personeel van de inrichting en de daaraan verbonden school?

De vraagstelling wordt door middel van de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- heeft de JJI geformaliseerd beleid gericht op het voorkomen en terugdringen van agressie en geweld en zo ja, in hoeverre is dit beleid operationeel?
- bejegt de JJI de jeugdigen op zodanige wijze dat onveilige situaties zo veel mogelijk worden uitgesloten?
- wordt het verblijf in de JJI aangewend voor de (her)opvoeding en behandeling van jeugdigen op basis van hun individuele behoeften en problematiek?
- beschikt de JJI over voldoende (specialistische) kennis en professionaliteit om een veilig leef-, behandel- en werkklimaat te waarborgen?

Wijze van beoordelen

De inspecties hebben in een toetsingskader voor elk van de vier risicogebieden criteria geformuleerd. De inrichting krijgt een score voor elk criterium. Hierin maken de inspecties concreet of de inrichting voldoet aan wat de inspecties verwachten en hoe de inspecties dit beoordelen. Het uitgewerkte toetsingskader met de gehanteerde score-classificaties staat in bijlage 2.

De inspecties hebben hun verwachtingen en oordeel gebaseerd op de Beginselenwet JJI, de gezondheidswetgeving en de onderwijswetgeving.

Uitvoering van het onderzoek

De inspecties hebben het onderzoek gezamenlijk uitgevoerd. Zij hebben beleidsdocumenten geanalyseerd, zij hebben de inrichting bezocht en daar cliëntendossiers getoetst en gesprekken gevoerd met de (school)directie, jongeren, groepsleiders, gedragsdeskundigen, beveiligingmedewerkers, leerkrachten, de medische dienst, leidinggevenden en de Commissies van Toezicht en voor de Begeleiding. De inspecties hebben ook observaties gedaan in de inrichting. Zij hebben daarna hun bevindingen geanalyseerd en beoordeeld.

Bijlage 2 Score-classificaties per risicogebied, criterium en indicator

Toelichting op scoreclassificaties per indicator

Risicogebied preventie en beheersing agressie en geweld				
De inrichting neemt afdoende maatregelen om agressie en geweld te voorkómen				
<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Veiligheid gebouw	Het ontwerp en de constructie van de gebouwen dragen bij aan het ontstaan van onveilige situaties	Bij de bouw van de inrichting is het risico van het ontstaan van onveilige situaties goed doordacht	Indeling van het gebouw, zichtlijnen, technische of elektronische hulpmiddelen dragen bij aan een veilige verblijfssituatie voor jongeren en medewerkers	De bijdrage van het gebouw en de technische voorzieningen aan de veiligheid voor jongeren en medewerkers wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig verbeterd
Inzicht in veiligheidsbeleving	Er is onvoldoende inzicht in de veiligheidsbeleving van jongeren en medewerkers	Er is onderzoek gedaan naar de veiligheidsbeleving van jongeren en medewerkers.	De veiligheidsbeleving van jongeren en medewerkers wordt periodiek onderzocht met gestandaardiseerde instrumenten. Medewerkers en jongeren hebben respect voor sekse, cultuur en godsdienst. Er is ruimte voor het uiten van kritiek en het erkennen van fouten. De leiding toont zich betrokken bij dit onderwerp	Trends en ontwikkelingen in de veiligheidsbeleving van jongeren en medewerkers worden onderzocht en gebruikt om het veiligheidsbeleid aan te passen en te verbeteren
Inventarisatie veiligheidsrisico's	Er is geen RIE of het onderwerp agressie en geweld is hierin niet opgenomen	De risico's m.b.t. agressie en geweld zijn onderzocht en beschreven in de RIE en PvA. De risico-inventarisatie en – evaluatie behelst ten minste: Inventarisatie onveilige plekken	Maatregelen om agressie en geweld tegen te gaan zoals gesteld in het PvA worden ook uitgevoerd	Het effect van de genomen maatregelen wordt onderzocht en geëvalueerd. De risico's m.b.t. agressie en geweld worden regelmatig opnieuw geïnterpreteerd

		en situaties; Inventarisatie risicomomenten m.b.t. het dagprogramma; Inventarisatie veiligheidsbeleving jongeren en medewerkers		
Beleid preventie en beheersing incidenten	Er wordt geen aantoonbaar veiligheidsbeleid gevoerd	Er is een (schriftelijk) veiligheidsbeleid aanwezig, dat vertaald is in dienstinstructies, protocollen rond omgaan met agressief gedrag, een gedragscode en een sanctiebeleid	Medewerkers zijn op de hoogte van het veiligheidsbeleid en passen dit (waar nodig) toe in het dagelijks contact met de gedetineerden. Jongeren en andere relevante groepen worden geïnformeerd over (aspecten van) het veiligheidsbeleid	Het veiligheidsbeleid wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.
Training medewerkers.	Medewerkers worden niet of niet voldoende getraind in het omgaan met agressie en geweld	De medewerkers worden getraind in het omgaan met agressie en geweld. Deze training behelst ten minste het omgaan met verbale agressie (intimidatie, bedreigingen), het aanleren van de-escalerend gedrag, handhaven orde en veiligheid, hanteren beperkende regels/toepassen proportioneel geweld	De medewerkers kunnen het geleerde in de training (waar nodig) toepassen	De training in het omgaan met agressie en geweld wordt periodiek herhaald, geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Beleid ongewenste omgangsvormen	Er is geen of onvoldoende (aantoonbaar) beleid Ongewenste Omgangsvormen	Er is een (schriftelijk) beleid Ongewenste Omgangsvormen aanwezig. Het beleid bevat ten minste een gedragscode, sanctionering, Vertrouwenspersoon, klachtenregeling/procedure, klachtencommissie, voorlichting. Op school zijn daarnaast	Medewerkers zijn op de hoogte van het beleid Ongewenste Omgangsvormen en kunnen het waar nodig toepassen. Seksuele intimidatie, pesten, discriminatie wordt voorkomen	Het beleid Ongewenste Omgangsvormen wordt (mede n.a.v. meldingen/klachten) periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld

		pestprotocollen, omgangsregels, regels voor het dragen van bepaalde kleding/symbolen		
Beleid integriteitsbreuken	Er is geen of onvoldoende (aantoonbaar) beleid integriteit	Er is een (schriftelijk beleid integriteit aanwezig. Het beleid bevat ten minste een gedragscode, risicoanalyse, voorlichting, inventarisatie, risicofuncties, procedure en afhandelen incidenten etc.	Medewerkers zijn op de hoogte van het beleid integriteit en kunnen het waar nodig toepassen	Het beleid integriteit wordt (mede n.a.v. meldingen/klachten) periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld

Risicogebied preventie en beheersing agressie en geweld

De inrichting treedt adequaat op tegen agressie en geweld

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Personele bezetting	M.b.t. de inzet van personeel is niet (aantoonbaar) rekening gehouden met de risico's in de inrichting	M.b.t. de inzet van personeel is aantoonbaar rekening gehouden met de risico's in de inrichting	De (extra) inzet van personeel op risicomomenten/locaties is geformaliseerd en maakt onderdeel uit van het inrichtingsbeleid	De personeelsinzet wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Melding, registratie en analyse van incidenten	Er is geen systeem voor het melden en registreren van incidenten of dit wordt niet/onvoldoende gebruikt. N.a.v. incidentmeldingen wordt niet onverwijd actie ondernomen door het bevoegd gezag	Er is een systeem voor het melden en registreren van incidenten. Hieronder vallen ook het vaststellen van meldingsnormen, meldplicht, meldpunt, meldings-/MIP-commissie. Het bevoegd gezag treedt sanctionerend op	De procedure voor het melden en registreren van incidenten is bij de medewerkers bekend en wordt als zodanig ook toepast. Er is een overzichtelijke incidentenregistratie. Toedracht en afhandeling van incidenten wordt grondig onderzocht en vastgelegd	Incidenten worden geanalyseerd en teruggekoppeld. De incidentenregistratie wordt periodiek geëvalueerd, wat zo nodig leidt tot bijstelling van beleid
Alarmeringsprocedure.	De inrichting heeft geen alarmeringsprocedure.	Er is een (schriftelijke) alarmeringsprocedure aanwezig met daarin werkwijze alarmering, voorlichting en onderricht, praktijkoefeningen, registratie en evaluatie alarmmeldingen	Medewerkers zijn op de hoogte van de alarmeringsprocedure en passen deze toe	De alarmeringsprocedure wordt (mede n.a.v. alarmmeldingen en praktijkoefeningen) periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Samenwerking inrichting en school m.b.t. incidenten	Er is geen (aantoonbare) samenwerking tussen school en inrichting	De samenwerking tussen school en inrichting is vastgelegd in overlegvormen en schriftelijke afspraken.	De samenwerking tussen school en inrichting is geformaliseerd en maakt deel uit van het inrichtingsbeleid	De samenwerking tussen school en inrichting wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Nazorg incidenten	Er is geen (aantoonbare) procedure m.b.t. opvang en nazorg	Er is een (schriftelijke) procedure voor opvang en nazorg aanwezig. Betrokkenen worden getraind	Medewerkers zijn op de hoogte van de procedure voor opvang en nazorg en deze wordt als zodanig ook toegepast	De procedure voor opvang en nazorg wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld

Risicogebied bejegeningssklimaat**De inrichting waarborgt de rechten van de jongeren**

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Informereren van jongeren	De inrichting informeert jongeren niet systematisch over rechten en plichten	Er is een protocol dat wordt gehanteerd om jongeren te informeren over rechten en plichten	Jongeren zijn op de hoogte van de rechten en plichten die aan hun verblijf in de JJI verbonden zijn	De effecten van het informeren van jongeren worden onderzocht en geëvalueerd en de werkwijze en te hanteren middelen worden verbeterd
Klachtprocedures, verzoek- of bezwaarschriften	Er is geen beleid gericht op benutten van klachten en klachtprocedures om de rechten van jongeren te borgen en op een voortvarende afhandeling van klachten	Er is een vastgelegd beleid dat voorziet in een zorgvuldige en voortvarende afhandeling van klachten van jongeren	Jongeren beschouwen het indienen van klachten als een vanzelfsprekend en geaccepteerd middel om op te komen voor hun rechten	Een periodieke analyse van ingediende en gegrond verklaarde klachten wordt besproken met medewerkers en jongeren. De uitkomsten van dat gesprek worden in beleid vertaald. Er is aandacht voor "harde" en "zachte" klachten
Hulp en rechtsbijstand	Er is geen beleid gericht op het bieden van ondersteuning aan jongeren die klachten willen indienen	Jongeren worden in de gelegenheid gesteld om contact op te nemen met voogd/advocaat of andere personen of instanties die hen bij het indienen bij de behandeling van klachten kunnen ondersteunen	De inrichting ondersteunt de jongeren actief bij betrekken van hulp en passende bijstand bij behandeling van klachten	Ondersteuners bij klachtbehandeling worden actief betrokken bij het wegnemen van de oorzaken die aan klachten ten grondslag liggen
Recht op medische/psychiatrische behandeling	De inrichting onthoudt jongeren het recht op een medisch/psychiatrische behandeling	De inrichting heeft een geformaliseerde visie op het recht van jongeren op een medisch/psychiatrische behandeling	De visie op het recht van jongeren op een medisch/psychiatrische behandeling is bij medewerkers bekend en er wordt conform gehandeld	Periodiek wordt de geformaliseerde visie inzake psychiatrische stoornissen getoetst en zo nodig bijgesteld
Visie op geprotocolleerd uitvoeren van separaties en isolaties	De inrichting heeft geen beleidsvisie op het plaatsen in	De inrichting heeft een beleidsvisie op het plaatsen in	De beleidsvisie is bekend bij medewerkers en is sturend	De beleidsvisie wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig

	afzondering en isolatie	afzondering en isolatie	voor hun handelen	bijgesteld
Dagbesteding jongeren (onderwijs of anderszins)	Niet voor alle jongeren is er direct een plaats op school of binnen een andere dagbesteding. Jongeren moeten dagdelen op kamer/cel doorbrengen	Jongeren gaan naar school of een andere dagbesteding als programmavulling	Het onderwijs is een essentieel onderdeel van de behandeling en heeft een vanzelfsprekende plaats	School en inrichting evalueren frequent het onderwijs en/of de dagbesteding en trekken waar nodig beleidsconclusies

Risicogebied bejegeningssklimaat

De inrichting biedt de jongeren een voorspelbaar perspectief

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Informatie jongeren over doel en perspectief verblijf	De inrichting heeft geen actieve rol in het informeren van de jongere over de maatregel of het vonnis dat tot plaatsing in de JJI leidde	Er is beleid met betrekking tot het verzamelen van informatie over de aanleiding tot de plaatsing van jongeren en met betrekking tot de wijze waarop de jongere daarover geïnformeerd wordt	Gesprekken waarin het verblijfsperspectief aan de orde is worden systematisch gehouden met de jongeren, en de verslagen ervan worden in het persoonsdossier van de jongere opgeslagen	De inrichting onderzoekt periodiek de redenen waarom jongeren in een JJI worden geplaatst, en stelt zijn opname- en behandelingsbeleid daarop bij
Betrokkenheid jongeren bij verblijfs-/behandelplan.	De wijze waarop jongeren gehoord en betrokken worden bij (wijzigingen in) verblijfs- en behandelplannen is niet in beleid vastgelegd	In beleid en daarop gebaseerde procedures is vastgelegd hoe jongeren bij beslissingen over verblijfs- en behandelplannen betrokken worden	Groepsleiding/ gedragsdeskundigen bespreken (voorgenomen wijzigingen in) verblijfs- en behandelplannen met de jongeren, en maken daarvan verslag t.b.v. het dossier. Jongeren zijn van deze werkwijze op de hoogte	De inrichting onderzoekt en evalueert de invloed die de jongeren hebben op verblijfs- en behandelplan
Betrokkenheid ouders/wettelijke vertegenwoordigers bij verblijfs-/behandelplan	De wijze waarop wettelijke vertegenwoordigers en ouders betrokken worden bij beslissingen over verblijfs- en behandelplannen is niet in beleid vastgelegd	In beleid en daarop gebaseerde procedures is vastgelegd hoe de inrichting wettelijke vertegenwoordigers en ouders wil betrekken bij het vaststellen van verblijfs- en behandelplannen	De inrichting gebruikt de inbreng van wettelijke vertegenwoordigers en ouders om het verblijfs- behandelplan inhoud te geven. Deze inbreng wordt schriftelijk vastgelegd	De inrichting onderzoekt regelmatig welke factoren van invloed zijn op het effectief betrekken van wettelijke vertegenwoordigers en ouders bij het inhoud geven aan verblijfs- en behandelplannen, en stelt zijn beleid daarop bij
Informatie jongeren over doel en perspectief school	Jongeren gaan naar school omdat ze overdag niet op de groep mogen blijven en dit is tevens het belangrijkste argument voor het schoolbezoek	De school bespreekt met iedere jongere de plaats en functie van het onderwijs binnen de behandeling	School heeft een heldere intakeprocedure waarbij voorgeschiedenis en toekomstige schoolloopbaan expliciet worden vastgelegd samen met de jongere	De school analyseert frequent de toelatingsprocedure van het onderwijs in het perspectief van de jongeren

Risicogebied bejegeningssklimaat**De inrichting gaat respectvol om met de jongeren**

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Bescherming privacy en persoonlijke levenssfeer	De inrichting heeft geen beleid m.b.t. de bescherming van eigendommen, de persoonlijke levenssfeer van de jongeren en het delen van informatie over de jongere	De bescherming van informatie over jongeren, van eigendommen en de persoonlijke levenssfeer is in beleid vastgelegd	Medewerkers hanteren het inrichtingsbeleid m.b.t. de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van jongeren. Incidenten en dilemma's op dit terrein worden besproken	Het beleid met betrekking tot de bescherming van de persoonlijke levenssfeer wordt op basis van onderzoek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Naleving gedragsregels/omgangsvormen	Er is geen beleid (of slechts beleid op onderdelen) met betrekking tot het handhaven van gedragsregels en omgangsvormen, die binnen de leefgroep of de onderwijssituatie gelden	Er is inrichtingsbeleid m.b.t. de gedragsregels en omgangsvormen. Medewerkers onderkennen het belang van regelmaat, voorspelbaarheid en consequent optreden	Het beleid m.b.t. gedragsregels en omgangsvormen is schriftelijk vastgelegd, en bekend bij de jongeren. Het wordt consequent uitgevoerd door de medewerkers. Op afwijkingen wordt adequaat gereageerd	De handhaafbaarheid van gedragsregels wordt periodiek geëvalueerd. Zo nodig wordt het beleid bijgesteld
Nemen/verantwoorden van sanctionerende en geweldsmaatregelen	Het opleggen van sancties aan jongeren vindt niet altijd plaats volgens de in de Bjj en afgeleide regels vastgelegde procedures. Medewerkers zijn niet allemaal geschoold en geoefend voor het gebruik van veiligheidsmiddelen en geweld	Het opleggen van sancties en maatregelen gebeurt volgens protocollen die gebaseerd zijn op de Bjj. Daaronder begrepen zijn time out en kortdurende kamerplaatsing. Alle sancties worden schriftelijk vastgelegd. Alle daarbij betrokken medewerkers zijn getraind en geoefend m.b.t. hantering geweld en veiligheidsmiddelen	Er zijn algemene richtlijnen voor het opleggen van sancties voor gedragingen van jongeren. Afwijkingen daarvan worden in beeld gebracht. Aan een zorgvuldige communicatie met de jongeren over opgelegde sancties wordt zichtbaar aandacht besteed	Het sanctiebeleid van de inrichting wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Besluitvorming/verantwoording van intrekken vrijheden	De voorwaarden waaronder vrijheden kunnen worden genoten en worden	De inrichting heeft een beleid met betrekking tot het toekennen van beloningen en	Het beleid m.b.t. het toekennen van beloningen en het intrekken van vrijheden is	Het beleid m.b.t. straffen en belonen en het intrekken van vrijheden wordt periodiek

---

ingetrokken zijn niet in een beleid vastgelegd en niet altijd bekend bij de jongeren	het intrekken van vrijheden	schriftelijk vastgelegd. Het wordt consequent toegepast. Medewerkers en jongeren zijn ervan op de hoogte	geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
--	-----------------------------	---	---------------------------------------

---

Risicogebied opvoeding en behandeling**De inrichting stelt de opvoeding van de jongeren centraal**

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Aansluiting dagprogramma bij ontwikkelingsbehoeften	De inrichting heeft geen vastgelegd dagprogramma per groep	Voor elke groep heeft de inrichting een vastgelegd dagprogramma dat afgestemd is op de ontwikkelingsbehoefte van de jongeren in de groep	Het dagprogramma is bij alle jongeren en groepsleiders bekend en wordt consequent uitgevoerd. Afwijkingen van het dagprogramma moeten worden onderbouwd	Het dagprogramma wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig aangepast
Afstemming leefomgeving op ontwikkelingsbehoeften	De fysieke inrichting van de leefruimtes is uitsluitend bepaald door veiligheidsoverwegingen	De leefruimtes maken een verzorgde indruk, ze zijn opgeruimd, ordelijk en schoon. Daarnaast hebben de leefruimtes kenmerken van een huiselijk interieur (bijv. zithoek, eettafel, TV)	De leefruimtes hebben een uitnodigend karakter voor jongeren en groepsleiding en er zijn uitingen van hedendaagse jongerencultuur (bijv. posters), afgestemd op de doelgroep. (let wel: geen agressieve/seksueel getinte posters). Jongeren worden betrokken bij het op orde houden van de ruimtes	De fysieke inrichting, aankleding en verzorging van de leefruimtes is onderwerp van gesprek tussen jongeren en medewerkers en wordt zo nodig verbeterd en bijgesteld
Samenstelling leefgroepen	De leefgroepen worden samengesteld op basis van capaciteit en niet op basis van individuele kenmerken van de jongere	Enige gerichte toewijzing van jongeren naar leefgroepen vindt plaats binnen de inrichting maar dit is niet systematisch (d.w.z. op basis van een screening van alle jongeren nadat ze geplaatst zijn)	De inrichting bepaalt naar welke leefgroep individuele jongeren gaan op basis van een screening binnen de inrichting en (indien van toepassing) met gebruikmaking van vooraf verzamelde informatie. Er wordt rekening gehouden met de problematiek en delictgeschiedenis van jongeren	Periodiek evalueert de inrichting de wijze waarop en de mate waarin de leefgroepen worden samengesteld op basis van de ontwikkelingsbehoefte van individuele jongeren. Zo nodig vinden aanpassingen plaats.

Samenstelling schoolgroepen	De samenstelling van de schoolgroepen is volledig willekeurig	De school bepaalt de samenstelling van de schoolgroepen	De school bepaalt de samenstelling van de schoolgroepen aan de hand van de ontwikkelingsbehoeften van individuele jongeren	De school evalueert periodiek de samenstelling van de schoolgroepen en past de samenstelling zo nodig aan
Multidisciplinair overleg over begeleiding jongeren/leerlingen	Er is geen multidisciplinair overleg geregeld	Frequentie en samenstelling van het multidisciplinair overleg is vastgelegd	De inhoud van het multidisciplinair overleg is vastgelegd en betreft in ieder geval de dagelijkse begeleiding van individuele jongeren, zowel op de groepen als op school	De functie en invulling van het multidisciplinair overleg wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig aangepast
Bepalen beginsituatie leerlingen	Bij plaatsing wordt er geen beginsituatie geformuleerd en/of ontbreken essentiële gegevens van de leerlingen	Voor leerlingen van wie gegevens beschikbaar zijn wordt de beginsituatie vastgesteld	CvB bepaalt voor alle leerlingen de beginsituatie	De school heeft een systeem waarbij voor alle leerlingen de beginsituatie wordt vastgesteld en dit systeem wordt frequent geëvalueerd
Volgen vorderingen en ontwikkeling leerlingen	Er ontbreekt een functionerend leerlingvolgsysteem	Er is een leerlingvolgsysteem	Voor alle leerlingen is er een leerlingvolgsysteem en op basis van dit systeem wordt het onderwijs vormgegeven	De school gebruikt het systeem om leerlingen te volgen ook om onderwijsinhoudelijke keuzes te maken en het beleid bij te stellen
Leerinhouden/dagprogramma in relatie tot handelingsplan	De leerinhouden en het dagprogramma komen voort uit het aanbod van de school	Leerlingen hebben slechts ten delen een programma dat in overeenstemming is met hun onderwijsbehoeften	De school heeft een aanbod en aanpak die past bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen verwoord in het handelingsplan	De school analyseert systematisch of het aanbod aansluit bij de behoeften van de leerlingen. Dit leidt tot aanpassingen
Evaluatie uitvoering handelingsplan	Voor evaluatie is geen tijd	De CvB bespreekt met het personeel de uitvoering van de handelingsplannen	Bespreeken en evalueren van de handelingsplannen is ingebed in de overlegstructuur van de school	De evaluatie van de handelingsplannen leidt op schoolniveau tot aanpassingen en bijstellingen. Belanghebbenden zijn hierbij betrokken (team, inrichting etc.)

Risicogebied opvoeding en behandeling

De inrichting behandelt jongeren met psychiatrische en gedragsproblematiek

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Visie op het voorkomen van psychiatrische stoornissen	De inrichting heeft geen visie op psychiatrie binnen JJI	De inrichting heeft visie op psychiatrie binnen JJI, maar niet schriftelijk vastgelegd	De visie op psychiatrie in JJI is schriftelijk vastgelegd (geformaliseerd) en maakt onderdeel uit van beleid inrichting	Periodiek wordt de geformaliseerde visie inzake psychiatrische stoornissen getoetst en zo nodig bijgesteld
Herkennen en diagnosticeren van behandelbare psychiatrische stoornissen	De inrichting hanteert geen methodiek om psychiatrische stoornissen bij jeugdigen te herkennen en te diagnosticeren	Binnen de inrichting wordt gewerkt met een methodiek om psychiatrische stoornissen bij jeugdigen te herkennen en te diagnosticeren	De methode om psychiatrische stoornissen bij jeugdigen te herkennen en te diagnosticeren is beschreven en maakt onderdeel uit van het inrichtingsbeleid	Het beleid inzake het herkennen en diagnosticeren van psychiatrische stoornissen wordt periodiek getoetst en zo nodig bijgesteld
Intern en/of extern behandelaanbod behandelbare psychiatrische stoornissen	De inrichting biedt geen intern en/of extern behandelaanbod voor jeugdigen met een behandelbare psychiatrische stoornis	Het intern en/of extern behandelaanbod voor jeugdigen met een psychiatrische stoornis is (beperkt) aanwezig en niet geformaliseerd in het inrichtingsbeleid	Het intern en/of extern behandelaanbod voor jeugdigen met een psychiatrische stoornis is geformaliseerd en maakt onderdeel uit van het inrichtingsbeleid	Het geformaliseerde behandelaanbod wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Visie op het uitvoeren van geprotocolleerde geneeskundige behandelingen onder dwang	De inrichting heeft geen beleidsvisie op het toepassen van geneeskundige handelingen onder dwang	De inrichting heeft een beleidsvisie op het toepassen van geneeskundige handelingen onder dwang	De beleidsvisie is bekend bij medewerkers en is sturend voor hun handelen	De beleidsvisie wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Multidisciplinaire vaststelling medisch-psychiatrisch behandelbeleid	Er is geen structureel overleg tussen medische dienst, psychiater, gz-psychologen om psychomedische zorg te waarborgen en te coördineren	De (multidisciplinaire) samenstelling, werkwijze en bevoegdheden van de overlegvorm zijn beschreven	Het psychomedisch- of behandeloverleg vindt structureel plaats en voldoet aan de doelstelling	Het psychomedisch- of behandeloverleg maakt structureel onderdeel uit van het inrichtingsbeleid en jaarlijks brengt het overleg een verslag uit dat deel uitmaakt van het jaarverslag van de inrichting
Behandeling PIJ'ers en civielrechtelijk geplaatste jongeren op basis van behandelplan	Behandelplannen worden niet opgesteld voor alle te behandelen jongeren	Voor iedere PIJ'er en civielrechtelijk geplaatste jongere wordt een behandelplan opgesteld waarin minimaal is opgenomen: een omschrijving van de problematiek van de	De in te zetten behandeling is uitgewerkt in termen van concrete, aan termen gebonden doelen en middelen. Hierbij wordt expliciet gebruik gemaakt van vooraf verzamelde	De behandelingen van PIJ'ers en civielrechtelijk geplaatste jongeren en de kwaliteit van de behandelplannen worden op inrichtingsniveau periodiek geëvalueerd en zo nodig

---

jongere en een beschrijving van
een passend begeleidings-/of
behandeltraject

informatie (bijv. het
Raadsonderzoek, de BARO,
evt. PO). De behandeling wordt
conform plan uitgevoerd en
geëvalueerd Er wordt expliciet
stilgestaan bij het behalen van
de behandeldoelen

---

bijgesteld

Risicogebied deskundigheid van het personeel

De inrichting draagt zorg voor een professionele bedrijfscultuur

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Formatie gezondheidszorgfuncties volgens DJI adviesnorm.	De formatie van gezondheidszorgfuncties is over de hele linie beneden de adviesnorm van DJI	De formatie van gezondheidszorgfuncties is voor een aantal functies (bijna) conform de adviesnorm van DJI	De formatie van gezondheidszorgfuncties voldoet aan de adviesnorm van DJI	De DJI adviesnorm is operationeel en het beleid inzake de gezondheidszorgformatie wordt periodiek geëvalueerd
7x24 uren bereikbaarheid arts en psychiater	De 7x24 uren bereikbaarheid van de huisarts of inrichtingsarts en psychiater is niet geregeld	Er zijn (mondelijke) afspraken over de 7x24 uren bereikbaarheid van de huisarts of inrichtingsarts en psychiater en deze functioneren	De 7x24 uren bereikbaarheid van de huisarts of inrichtingsarts en psychiater functioneert en is schriftelijk vastgelegd	De geformaliseerde 7x24 uren bereikbaarheid van de huisarts of inrichtingsarts en psychiater wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Kwaliteit en deskundigheid personeel in relatie tot behoefte doelgroep	Er zijn geen selectienormen vastgesteld voor het personeel.	Selectienormen voor het personeel zijn vastgelegd. De normen sluiten aan op de behoefte van de doelgroep en op in functieomschrijvingen vastgelegde taken en verantwoordelijkheden	Er worden objectieve selectieprocedures gehanteerd en selectie vindt plaats volgens de vastgestelde normen en procedures. De medewerkers zijn op de hoogte van hun taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden	De inrichting bewaakt dat de kwaliteit en niveau van nieuwe medewerkers in verhouding staat tot de eisen van het werk en de behoefte van de jongeren. De selectienormen en –procedure en de functiedocumenten worden periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Beleid professionele ontwikkeling medewerkers	Er is geen vastgelegd beleid voor het inwerken, ontwikkelen en ondersteunen van medewerkers.	De inrichting voert (vastgelegd) beleid dat voorziet in het inwerken, ontwikkelen en ondersteunen van medewerkers (denk aan: inwerkprogramma; interne opleiding; persoonlijke ontwikkelplannen; vormen van deskundigheidsbevordering als onderlinge coaching, intervisie,	Medewerkers worden structureel ondersteund bij het uitvoeren van hun dagelijkse werkzaamheden en maken gebruik van inwerkprogramma's, interne opleidingen en andere ondersteuningsvormen	Professionele houding en ontwikkeling van medewerkers is onderwerp van functionerings- en beoordelingsgesprekken. Het beleid voor inwerken, ontwikkelen en ondersteunen van medewerkers wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld

		vaardigheidstraining, etc.; vormen van ondersteuning als collegiale consultatie en werkbegeleiding)		
Scholingsaanbod gezondheidszorggebied	De inrichting biedt medewerkers geen gezondheidszorg (bij)scholingsmogelijkheden.	Het scholingsaanbod van de inrichting voorziet in gezondheidszorg deskundigheidsbevordering	Medewerkers worden gestimuleerd of verplicht gesteld gebruik te maken van het scholingsaanbod	Het scholingsaanbod wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Handelen medewerkers in relatie tot behoefte doelgroep	Er wordt niet gewerkt volgens een vastgelegde methodiek	Het gewenste handelen van medewerkers is vastgelegd in een methodiek die toegespitst is op de ontwikkelingsbehoeften van de doelgroep	Medewerkers werken volgens de vastgelegde methodiek. Medewerkers zijn flexibel en kunnen hun handelen aanpassen naar gelang de specifieke eisen van de situatie	De leidinggevenden hebben zicht op de mate waarin medewerkers werken conform de methodiek. Dit is onderwerp van gesprek tijdens o.a. functioneringsgesprekken. Indien nodig wordt deskundigheidsbevordering ingezet

Bijlage 3 Brieven van de inspecties aan de inrichting

Tijdens het vervolgtoezicht hebben de inspecties hun conclusies over de voortgang in de praktijk van de verbeteringen in de inrichtingen in brieven aan de inrichting vastgelegd. In deze bijlage staat de brief, waarbij de aanhef is weggelaten.

Op 18 maart 2008 heeft een afvaardiging van de inspecties die in maart 2008 het toezicht uitvoerden op de veiligheid in uw inrichting⁵, overleg gevoerd met u en de heer Konings. De aanleiding is dat uit dit toezicht bleek dat Rijksinrichtingen voor jongens Den Engh een ernstig risico loopt op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat en dientengevolge onder verscherpt toezicht staat.⁶

Het doel van het overleg was dat u de inspecties informeert over de voortgang van de kwaliteitsverbeteringen op basis van het verbeterplan dat de inrichting en de school opstelden.

Informatie van inrichting en school over de ingezette verbeteringen

De directie, die in juni 2007 is aangetreden, ziet in het oordeel van de inspecties over de veiligheid in Den Engh een steun in de rug om noodzakelijke verbeteringen door te voeren. De basis van deze verbeteringen vormt een nieuwe visie, waarbij, naast opvoeding, behandeling centraal staat en wordt uitgegaan van een vraaggerichte werkwijze. Hierdoor ontstaat in toenemende mate aandacht voor de individuele behandeling van jongeren. De dominerende SGS methodiek wordt eenduidig herschreven en naast deze methodiek wordt een tweede ingevoerd: de samenwerkende individuele vaardigheidstrajecten (SWIVT). Dit geeft de mogelijkheid jongeren afzonderlijk op te nemen en niet te wachten tot een gehele groep kan beginnen, zoals passend in de SGS methodiek.

Om de behandeling van jongeren te professionaliseren komen de gedragsdeskundigen in een centrale positie en worden individuele therapievormen ingevoerd. Tevens functioneert al een intern opleidingstraject jeugdpsychopathologie.

Initiatieven zijn gestart om de veiligheid en de veiligheidsbeleving te verbeteren en de risico's te inventariseren. Hierbij is tevens aandacht voor training en preventie.

Kwetsbaar blijft de personele bezetting. Door de vergaande organisatieveranderingen neemt het verloop toe en worden noodgedwongen uitzendkrachten ingezet.

Bij het indienen en afhandelen van klachten wordt de jeugdbeginselenwet leidend.

Het beleid ten aanzien van het screenen en behandelen van jongeren met een psychiatrische stoornis wordt geformuleerd vanuit de zienswijze dat deze problemen niet vanzelfsprekend binnen de SGS methodiek kunnen worden opgelost, maar professioneel moeten worden behandeld.

Het concept dat opvoeding en onderwijs van jongeren geïntegreerd benaderd moet worden blijft in de huidige werkwijze behouden. Maar voor de uitvoering worden nu geschoolde onderwijsgevenden en vakleerkrachten (van het REC) ingezet. Meer jongeren volgen gestructureerd onderwijs, maar dit geldt nog voor een beperkt deel van de populatie. Er is een Begeleidingscommissie ingesteld.

---

⁵ De Inspectie jeugdzorg, de Inspectie van het Onderwijs, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie voor de Sanctietoepassing.

⁶ Informatie over het vervolgtoezicht van de gezamenlijke inspecties hebt u ontvangen in de notitie "Vormgeving vervolgtoezicht Veiligheid in justitiële jeugdinrichtingen", Utrecht, november 2007.

Volgens de directie heeft de Inspectie voor het Onderwijs recent na gesprekken vastgesteld dat de onderwijssituatie is verbeterd.

De opvatting van de directie is dat de uitvoering van het verbeterplan zodanig verloopt dat een hertoets door de gezamenlijke inspecties in september 2008 kan worden uitgevoerd.

Afspraken tussen inspecties en inrichting / school

Er zijn geen nadere afspraken gemaakt.

Conclusie inspecties

De inspecties zijn van mening dat de voortvarendheid waarmee de directie in relatief korte tijd beleidsveranderingen heeft doorgevoerd daadwerkelijk kan leiden tot voldoende implementatie van dit beleid in september 2008. De inspecties zijn dan ook voornemens in september een hertoets uit te voeren om na te gaan of het risico op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat zodanig is verminderd dat het verscherpt toezicht kan worden opgeheven.

Bijlage 4 Geraadpleegde documenten

Documenten Den Engh

- 1) Brief directie Den Engh dd. 23 september 2008 aan inspecties over het heronderzoek
- 2) Pasklaar? Ambitiedocument Den Engh (analyse) februari 2008
- 3) Reorganisatiebesluit Den Engh, juli 2008
- 4) Protocol automutilatie, suïcidedreiging, suïcidepoging, suïcide, juni 2008
- 5) Protocol bespreken opvoed- en behandelplannen met jongere en ouders, juni 2008
- 6) Behandelvisie Den Engh, juni 2008
- 7) Beveiligingsvisie Den Engh, juni 2008
- 8) Protocol bij- en prik-incident in Den Engh, juni 2008
- 9) Protocol hoe te handelen bij brand, juni 2008
- 10) Protocol collectief intrekken verlof, juni 2008
- 11) Protocol contact van jongeren met hun advocaat en gezinsvoogd, juni 2008
- 12) Protocol afname DNA, juni 2008
- 13) Protocol gedwongen geneeskundige handelingen in Den Engh, juni 2008
- 14) Protocol fouilleren en visiteren, juni 2008
- 15) Geweldsinstructie Den Engh, juni 2008
- 16) Protocol het horen van jongeren door de directeur, juni 2008
- 17) Protocol ontvangst opgeroepen huisarts, juni 2008
- 18) Huisregels Den Engh, december 2007
- 19) Protocol integriteit Den Engh
- 20) Integriteitbeleid Den Engh
- 21) Gedragscode Den Engh
- 22) Protocollen kamerplaatsing en afzondering
- 23) Begeleidingsformulieren klachten jongeren, juni 2008
- 24) Protocol toepassing mechanische middelen in Den Engh, juni 2008
- 25) Protocol medisch/ psychiatrische en tandheeskundige calamiteiten, juni 2008
- 26) Protocol informatieverstrekking aan ouders over medische aangelegenheden, juni 2008
- 27) Protocol medisch spoedgeval, juni 2008
- 28) Beleid psychomedisch overleg, juni 2008
- 29) Professioneel Reglement BIG, juni 2008
- 30) Informatie over onderwijs voor jeugdigen (in SGS en SWIFT), juni 2008
- 31) Protocol ontvluchting/onttrekking jongere, juni 2008
- 32) Protocol pedagogisch alarm, juni 2008
- 33) Protocol ongewenste intimiteiten/ seksueel misbruik van jongeren door medewerkers, juni 2008
- 34) Protocol tandartsafspraken, juni 2008
- 35) Protocol tandheeskundig spoedgeval, juni 2008
- 36) Protocol toelatingsbeleid voor bezoekers, juni 2008
- 37) Protocol legitimatie bezoekers, juni 2008

- 38) Protocol verlof OTS en PIJ, juni 2008
- 39) Protocollen "Vermoeden psychiatrische aandoening, juni 2008
- 40) Protocollen verstrekken medicatie, juni 2008
- 41) Protocol toeleiding naar de psychiatrie, juni 2008

